

Μέθοδοι Γεωργοοικονομικής & Κοινωνιολογικής Έρευνας

Ενότητα 5:

Σχεδιασμός και Οργάνωση του Ερωτηματολογίου (1/2) 2ΔΩ

Διδάσκοντες: Χ. Κασίμης- Ελ. Νέλλας

Τμήμα: Αγροτικής Οικονομίας και Ανάπτυξης

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Μαθησιακοί στόχοι

- Η εκμάθηση τόσο των θεωρητικών όσο και των μεθοδολογικών προσεγγίσεων για την εκπόνηση της κοινωνικο-οικονομικής έρευνας στον αγροτικό χώρο και την σύνταξη της ερευνητικής έκθεσης.
- Η κατάρτιση με τα θεωρητικά και μεθοδολογικά εργαλεία που, αφενός θα βοηθήσουν στην κατανόηση και εξήγηση των κοινωνικοοικονομικών φαινομένων και αφετέρου θα εντάξουν την ερμηνεία αυτών των φαινομένων μέσα στο σύγχρονο (ιστορικό, οικονομικό και κοινωνικό) πλαίσιο λειτουργίας τους.

Λέξεις κλειδιά

- Βασική – Εφαρμοσμένη έρευνα
- Ποσοτικές – Ποιοτικές μέθοδοι
- Ερωτηματολόγιο
- Συνέντευξη
- Συμμετοχική Παρατήρηση
- Συγγραφή Ερευνητικής Έκθεσης

Το Ερωτηματολόγιο και οι μορφές συμπλήρωσής του 1/11

- Κύριο εργαλείο της δειγματοληπτικής έρευνας (ποσοτικής έρευνας) είναι το **τυποποιημένο ερωτηματολόγιο** (και τυποποιημένη συνέντευξη)
- Μέθοδοι συμπλήρωσης ερωτηματολογίου:

Το Ερωτηματολόγιο και οι μορφές συμπλήρωσής του 2/11

- **Αυτοσυμπληρούμενο ερωτηματολόγιο που αποστέλλεται ταχυδρομικά** και συμπληρώνεται από τον ίδιο τον ερωτώμενο
  - Πλεονεκτήματα: δυνατότητα κάλυψης μεγαλύτερου αριθμού ατόμων, χαμηλό κόστος, δυνατότητα προσέγγισης ατόμων που δεν είναι διαθέσιμες για προσωπική συνέντευξη
  - Προβλήματα: δεν υπάρχει βεβαιότητα σχετικά με το ποιος απαντά, μεγάλο ποσοστό μη-επιστροφής

Το Ερωτηματολόγιο και οι μορφές συμπλήρωσής του 3/11

- **Αυτοσυμπληρούμενο ερωτηματολόγιο που διανέμεται σε ομαδικό πλαίσιο και συμπληρώνεται επιτόπου (π.χ. αίθουσες μαθητών, φοιτητών)**

Το Ερωτηματολόγιο και οι μορφές συμπλήρωσής του 4/11

- **Συμπλήρωση του ερωτηματολογίου από τον συνεντευκτή μέσω προσωπικής συνέντευξης:**
Γίνεται δηλαδή μια τυποποιημένη συνέντευξη στη βάση ενός τυποποιημένου ερωτηματολογίου
  - Ο ερευνητής μειώνει τις διαφορές που υπάρχουν στη συμπλήρωση του ερωτηματολογίου

Το Ερωτηματολόγιο και οι μορφές συμπλήρωσής του 5/11

- Οι συνεντευκτές περνούν από κάποια εκπαίδευση, μαθαίνουν τη χρήση των οδηγιών,, τον τρόπο προσέγγισης των ερωτώμενων, τη συμπεριφορά που πρέπει να δείχνουν κατά τη συνέντευξη και τη σημασία της καταγραφής των ακριβών απαντήσεων των ερωτώμενων

Το Ερωτηματολόγιο και οι μορφές συμπλήρωσής του 6/11

- Συνήθως πριν την έναρξη της έρευνας προηγείται μια επιστολή (από τον υπεύθυνο) για το σκοπό της έρευνας και την επιδιωκόμενη συνέντευξη
- Οι συνθήκες που διενεργείται η συνέντευξη είναι σημαντικές. Η παρουσία άλλων μπορεί να επηρεάσει τις απαντήσεις του ερωτώμενου. Στην τυποποιημένη συνέντευξη οι ερωτήσεις εκφέρονται με την ίδια πάντα σειρά και με την χρήση των ίδιων λέξεων και απαντήσεις καταγράφονται την ίδια στιγμή που διατυπώνονται

Το Ερωτηματολόγιο και οι μορφές συμπλήρωσής του 7/11

- Εξασφαλίζεται μεγαλύτερο ποσοστό συμμετοχής των ερωτώμενων. Πιο άμεση η επαφή σε σχέση με το ερωτηματολόγιο που αποστέλλεται ταχυδρομικά. Εξασφαλίζεται ότι απάντησε αυτός που ο ερευνητής θέλει να ερωτηθεί

Το Ερωτηματολόγιο και οι μορφές συμπλήρωσής του 8/11

- Ο συνεντευκτής είναι σε θέση να δώσει διευκρινίσεις για τις ερωτήσεις και να σημειώσει τις συνθήκες κάτω από τις οποίες έγινε η συνέντευξη ή και να καταγράψει κάποια ποιοτικά χαρακτηριστικά
- Η προσωπική συνέντευξη παρουσιάζει μεγαλύτερα προβλήματα όταν η έρευνα αγγίζει θέματα που είναι λεπτά ή δύσκολο να διατυπωθούν από τον ερωτώμενο

Το Ερωτηματολόγιο και οι μορφές συμπλήρωσής του 9/11

- **Συμπλήρωση του ερωτηματολογίου μέσα από τηλεφωνική συνέντευξη:** Γίνεται όταν χρειάζεται μια σύντομη καταγραφή απόψεων για θέματα άμεσου ενδιαφέροντος (π.χ. δημοσκοπήσεις)

Το Ερωτηματολόγιο και οι μορφές συμπλήρωσής του 10/11

- Έχει τα ίδια χαρακτηριστικά με την τυποποιημένη συνέντευξη, αλλά είναι πολύ πιο σύντομη
- Το δείγμα επιλέγεται τυχαία από τον τηλεφωνικό κατάλογο, αλλά αποκλείονται εκείνοι που δεν έχουν τηλέφωνο ή δεν μπορεί να τους εντοπίσει κανείς σε κάποιο τηλέφωνο

Το Ερωτηματολόγιο και οι μορφές συμπλήρωσής του 11/11

- Αποστέλλεται επιστολή, αλλά χρειάζεται ,όπως και στην τυποποιημένη συνέντευξη, να συστηθεί ο συνεντευκτής και να εξηγήσει την ιδιότητά του, το θέμα της έρευνας και τον τρόπο επιλογής του ερωτώμενου. Πλεονεκτήματα: μείωση του κόστους και μειωμένη επίδραση του συνεντευκτή

Η οργάνωση του ερωτηματολογίου 1/3

- Εισαγωγή στην έρευνα, στο θέμα, εισαγωγή στον ερευνητή, επιλογή του ερωτώμενου, έμφαση στο απόρρητο των στοιχείων
- Ακριβείς οδηγίες για τη απάντηση των κλειστών ερωτήσεων από τον ερωτώμενο. Σαφής ρύθμιση της ροής/ακολουθίας των ερωτήσεων

Η οργάνωση του ερωτηματολογίου 2/3

- Το ερωτηματολόγιο δεν πρέπει να χάνει τη ροή του και να γίνεται αποσπασματικά
- Το ερωτηματολόγιο ξεκινά με πιο εύκολες ερωτήσεις στην αρχή και στη συνέχεια να ακολουθούν οι δυσκολότερες

Η οργάνωση του ερωτηματολογίου 3/3

- Οι ερωτήσεις πρέπει να έχουν λογική ακολουθία. Η λογική πρέπει να είναι σαφής στον ερωτώμενο, ενώ πρέπει να προειδοποιείται ο ερωτώμενος (με τη χρήση φράσεων) για την όποια αλλαγή κατεύθυνσης
- Οι ερωτήσεις που σχετίζονται με το ίδιο θέμα πρέπει να βρίσκονται μαζί
- Ο ερωτώμενος μπορεί να προετοιμάζεται κάπως για τις δύσκολες (ευαίσθητες) ερωτήσεις (κλειδί βέβαια είναι ο συνεντευκτής)

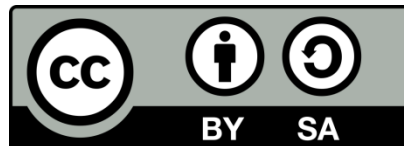
Βιβλιογραφία

- Babbie Earl (2011), *Εισαγωγή στην κοινωνική έρευνα*, Κριτική, Αθήνα
- Δαουτόπουλος Γ. , *Μεθοδολογία Κοινωνικών Ερευνών*, ΣΤ έκδοση, 2011
- Δαφέρμος Β. (2005), *Κοινωνική Στατιστική με το SPSS*, Εκδόσεις Ζήτη, Θεσσαλονίκη, σελ. 289-309
- Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών (Ε.Κ.Κ.Ε.), Ζάρναρη Όλγα κ.α.(1998), *Εισαγωγή στη μεθοδολογία και τις τεχνικές των κοινωνικών ερευνών*, Gutenberg – Γ. & Κ. Δαρδανός, Αθήνα
- Ιωσηφίδης Θ. (2008), *Ποιοτικές μέθοδοι έρευνας στις κοινωνικές επιστήμες*, Εκδόσεις Κριτική, Αθήνα
- Κυριαζή Νότα (1999), *Η κοινωνιολογική έρευνα. Κριτική επισκόπηση των μεθόδων και των τεχνικών*, Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα
- Μπεχράκης Θ.Ε. (2010), *Στατιστική για τις επιστήμες του ανθρώπου και της κοινωνίας: Μέθοδοι και παραδείγματα*, Εκδοτικός Οίκος Α. Α. Λιβάνη, Αθήνα

Άδειες Χρήσης

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται σε άδειες χρήσης Creative Commons.
- Για εκπαιδευτικό υλικό, όπως εικόνες, που υπόκειται σε άλλου τύπου άδεια χρήσης, η άδεια χρήσης αναφέρεται ρητώς.

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στο πλαίσιο του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «**Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα Γεωπονικού Πανεπιστημίου Αθηνών**» έχει χρηματοδοτήσει μόνο την αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

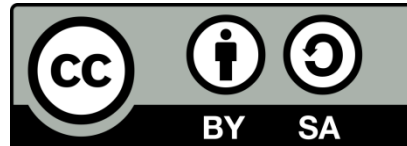
Σημείωμα Αναφοράς

- Copyright Γεωπονικό Πανεπιστήμιο Αθηνών 2014. Τμήμα Αγροτικής Οικονομίας και Ανάπτυξης, Χαράλαμπος Κασίμης, Ελευθέριος Νέλλας, «Μέθοδοι Γεωργοοικονομικής & Κοινωνιολογικής Έρευνας». Έκδοση: 1.0. Αθήνα 2014. Διαθέσιμο από τη δικτυακή διεύθυνση:
<https://mediasrv.aua.gr/eclass/courses/OCD AERD104/>

Σημείωμα Αδειοδότησης

Το παρόν υλικό διατίθεται με τους όρους της άδειας χρήσης Creative Commons Αναφορά, Παρόμοια Διανομή 4.0 [1] ή μεταγενέστερη, Διεθνής Έκδοση. Εξαιρούνται τα αυτοτελή έργα τρίτων, π.χ. φωτογραφίες, διαγράμματα κ.λ.π., τα οποία εμπεριέχονται σε αυτό και τα οποία αναφέρονται μαζί με τους όρους χρήσης τους στο «Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων».

Η άδεια αυτή ανήκει στις άδειες που ακολουθούν τις προδιαγραφές του Ορισμού Ανοικτής Γνώσης [2], είναι ανοικτό πολιτιστικό έργο [3] και για το λόγο αυτό αποτελεί ανοικτό περιεχόμενο [4].

[1] <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>

[2] <http://opendefinition.org/okd/ellinika/>

[3] <http://freedomdefined.org/Definition/EI>

[4] <http://opendefinition.org/buttons/>

Διατήρηση Σημειωμάτων

Οποιαδήποτε αναπαραγωγή ή διασκευή του υλικού θα πρέπει να συμπεριλαμβάνει:

- το Σημείωμα Αναφοράς
- το Σημείωμα Αδειοδότησης
- τη δήλωση Διατήρησης Σημειωμάτων
- το Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων (εφόσον υπάρχει)

μαζί με τους συνοδευόμενους υπερσυνδέσμους.